

Az ítéltábla a Fiedler Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** Horváth Antal Ügyvédi Iroda által képviselt **Büntetés-végrehajtási Intézet alperes** ellen kártérítés megfizetése iránti perében a Győri Törvényszék 2017. január 9. napján kelt P.20.744/2016/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. és a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését megváltoztatja és az alperes marasztalását 33.600,- (Harmincháromezer-hatszáz) Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamatára leszállítja.

Köteles a felperes 15 nap alatt megfizetni az alperesnek 8.000,- (Nyolcezer) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes javára 100.000,- Ft-ot és ezen összeg után 2014. június 30. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan - a túlsúlyolt elhelyezés miatt további 2.900.000,- Ft, az étkezés elégtelensége miatt érvényesített 4*12.500,- Ft, a telefonos kapcsolattartás magas ára miatt 4*3.300,- Ft és a rabszállítás miatt 4*50.000,- megfizetésére irányuló - keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 127.000,- forint perköltséget, és megállapította, hogy a feljegyzett 192.000,- Ft kereseti eljárási illeték az állam terhére marad.

A fellebbezéssel érintett, az alperest 100.000,- Ft megfizetésére kötelező első fokú döntés alapjául szolgáló tényállás szerint a felperes az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben megőrzés okán 4 alkalommal tartózkodott. A felperes elhelyezésére 3 alkalommal 2013. október 28-tól 2013. november 04-ig, 2014. március 17-től 2014. március 24-ig és 2014. június 10-től 2016. június 16-ig terjedő időszakokban a 16. számú zárkában, míg 2014. június 23-tól 2014. június 30-ig a 14. számú zárkában került sor. A 16. számú zárka, amelynek ajtai 06-tól 22-ig nyitva voltak és a fogvatartottak szabadon mozoghattak, nettó alapterülete 31,34 m², míg a 14. számú zárka 4,93 m² térmértékű volt.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének jogi indokolásában kiemelte, hogy a felperesnek az alperessel fennálló jogviszonya az 1959. évi IV. törvény (r. Ptk.) hatálya alatt keletkezett, ezért a r. Ptk. 76.§ -a, illetve a felperes elhelyezése tekintetében a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet szabályai alkalmazandók.

A törvényszék a Győri Ítéltábla Pf.../2016/3. számú határozatára utalással kifejtette, amennyiben az alperesi büntetés-végrehajtási intézet a jogszabályi kötelezettségét nem teljesíti, azzal felróható magatartást tanúsít. A felperes a zsúfolt elhelyezés miatt őt ért sérelemmel összefüggésben a kárigényét érvényesítheti.

A felperes elhelyezése során - az alperes által sem vitatottan - a jogszabályban előírt követelmény nem teljesült. A törvényszék a kártérítés mértékét mérlegeléssel állapította meg. Az összeg meghatározása során értékelte azt a körülményt, hogy az elhelyezési szabályok megsértésére rövid ideig került sor, a zárka nyitott jelegű volt és azt, hogy a felperes rabtársai közül többen dolgoztak.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben annak megváltoztatását és a felperes javára megítélt sérelemdíj 33.600,- Ft-ra történő leszállítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet a felperes által sérelmezett fogvatartások között nem tett különbséget. Nem vitatta, hogy a felperes elhelyezésére a 2013. október 28-tól 2013. november 04-ig és a 2014. március 17-től 2014. március 24-ig terjedő időszakokban a túlsúfolt 16-os, míg a 2014. június 23-tól 2014. június 30-ig időben a szintén zsúfolt 14-es zárkában került sor. Ugyanakkor az elsőfokú eljárásban csatolt kimutatásra utalással hangsúlyozta, hogy a 2014. június 10-től 2014. június 16-ig terjedő időszakban a felperes hatodmagával tartózkodott a 16. számú zárkában. Így a jogszabályban előírt mozgástér és légköbméter maximálisan biztosított volt.

A kártérítés mértékének csökkentését a Bv.tv. 2017. január 1-jei módosítására figyelemmel kérte. Az új rendelkezések szerint a napi kártalanítási összeg 1.200,- Ft - 1.600,- Ft.

A törvényszék ítélete ellen a felperes is fellebbezést nyújtott be, amelyet azonban a Győri Ítéltábla a 2017. április 22. napján jogerőre emelkedett Pf.../2017/7. számú végzésével a Pp. 237.§ alapján hivatalból elutasított.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253.§ (3) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem korlátai között - az alperest a zsúfolt elhelyezés miatt marasztaló elsőfokú rendelkezést érintően - a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta felül.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A fellebbezéssel érintett rendelkezések keretében rögzíti az ítéltábla, hogy a törvényszék a szükséges és elégséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, megalapozott tényállást állapított meg. Az ebből levont jogi következtetése és a sérelemdíj mértéke az alábbiak szerint csak részben helytálló.

A felperes - a fellebbezés szempontjából releváns - kereseti kérelmét arra alapította, hogy az alperes a 4*1 hetes (2013. október 28-tól 2013. november 04-ig, 2014. március 17-től 2014. március 24-ig és 2014. június 10-től 2016. június 16-ig és 2014. június 23-tól 2014. június 30-ig) elhelyezése során a büntetés-végrehajtási jogszabályban előírt feltételeket nem biztosította.

Az ítéltábla a 2017. április 26-án kelt Pf.III.../2017/8. számú végzésével a felperes 2013. október 28-tól 2013. november 04-ig terjedő, a régi Ptk. és a Bv.tvr. hatálya alá tartozó időszakra irányuló kereseti kérelme tekintetében - a kártérítési határozat hiánya miatt - a pert a Pp. 157.§ a) pontja alapján megszüntette, és az elsőfokú ítéletet e körben hatályon kívül helyezte.

A fennmaradó időszakokra irányuló kereseti kérelem tekintetében az ítélet tábla a BDT2017.3620. döntésre utalással rámutat arra, hogy az új Ptk. hatályba lépésével a kárfogalom csupán az anyagi kárra vonatkozik, és a jogalkotó a 2013. évi CCLII. tv.-el a Bv.tvr. szabályait nem egészítette ki a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezésekkel, illetve ilyet a Bv.tv. sem tartalmaz. 2014. március 15. napját követően a nem vagyoni sérelemért követelhető sérelemdíj iránti igény nem feleltethető meg a kártérítési igénynek. A Bv.tvr. 35.§-át, illetve a 2015. január 1-től hatályos Bv.tv.143.§-át nem lehet a vagyoni kár megtérítése mellett a nem vagyoni sérelmekre is vonatkoztatni, az ott szabályozott kártérítési igény alatt kizárólag vagyoni igény érthető.

Ezért a fogvatartottnak a személyiségi joga megsértése miatt sérelemdíj megfizetése iránti igénye közvetlenül a bíróság előtt érvényesíthető, azt nem kell megelőznie a büntetés-végrehajtási intézmény előtti eljárásnak. <<https://....hu/>>

Az ítélet tábla megítélése szerint a felülbírálat tárgyát képező - háromszor egy hetes fogvatartás miatti - jogvita elbírálására a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 8.§ (1) bekezdése értelmében.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes fogvatartására a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet szabályai alkalmazandók.

Az ítélet tábla az elsőfokú eljárásban csatolt alperesi kimutatás (10/A/2.) alapján tényként állapította meg, hogy a felperes elhelyezése a peresített 2. és 4. időszakokban, 2013. március 17- 24. és 2016. június 23. és 30. között - az alperes által sem vitatottan - a zsúfolt elhelyezés miatt nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek.

A peradatok alapján azonban a 3., a 2014. június 10-től 2014. június 16-ig terjedő időszakra nem volt megállapítható a zsúfolt elhelyezés. A felperes a 16. zárkában tartózkodott, amelynek a nettó alapterülete 31,34 m² volt. A zárkában a be és kihelyezési adatok alapján a felperessel egyidejűleg legfeljebb három zárkatárs volt.

Ezért az erre vonatkozó sérelemdíj megfizetése iránti igénye nem alapos.

A felperes zsúfolt zárkában történt elhelyezése önmagában alkalmas az emberi méltóság megsértésére. A megfelelő, egy főre jutó mozgásteret biztosításának elmaradása embertelen, megalázó bánásmódot jelent. Az alperes eljárása jogszabálysértő volt, ami a felperesnek kárt okozott. Ezért a kártérítési felelősség alól akkor mentesülhet, ha eljárása nem volt felróható.

Helytállóan utalt a törvényszék a Kúria hasonló ügyekben hozott több eseti döntése nyomán kikristályosodott azon bírói gyakorlatra, amely szerint ha a büntetés-végrehajtási intézet az IM rendeletben meghatározott, a fogva tartás során irányadó kötelezettségét nem teljesíti, azzal felróható magatartást tanúsít. A büntetés-végrehajtási intézményben az alperes kötelezettsége a jogszabályok betartása, a fogvatartott megfelelő elhelyezéséről való gondoskodás, ezért a felperest az intézményben ért sérelem miatt kártérítési felelősséggel tartozik. A felperes fogva tartásával összefüggésben őt ért sérelem miatti kárigényét az önálló jogalanyisággal rendelkező büntetés-végrehajtási intézettel szemben érvényesítheti (Kúria Pfv..../2015/11.).

A jelen perben tényként állapítható meg, hogy az alperes a felperes fogvatartásának időtartama alatt rövidebb ideig, mintegy 16 napon át nem biztosította a minimális mozgásteret. A felperes ilyen módon történő elhelyezése önmagában alkalmas az emberi méltóság megsértésére, megalázó bánásmódot jelent.

A személyiségi jog megsértésekor alkalmazandó egyik jogkövetkezményként vezette be a Ptk. a sérelemdíjat (2:52.§) mint közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő, a hasonló jogsértések megelőzését is célzó magánjogi büntetést. A sérelemdíj összegének meghatározásakor kellő súllyal kell mérlegelni, hogy az elszenvedett hátránnyal az arányban álló legyen.

Különösen értékelte az ítélőtábla, hogy a túlsúlyolt körülmények között a fogvatartásra rövid időn át került sor. Figyelemmel volt a kialakított ítélkezési gyakorlatára (Pfv.V..../2016/4.) és e szempontokat mérlegelve arra a meggyőződésre jutott - a fellebbezési kérelemhez való kötöttség alapján-, hogy a 33.600,- forint összegű sérelemdíj arányban áll az elszenvedett személyiségi jogi sérelemmel.

Téves az az alperesi hivatkozás, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek számára irányadó, napi tételekre megszabott számítási módot a bíróságnak is alkalmaznia kell. A bíróság a Ptk. már idézett rendelkezéseit, a peradatokat, a jogsértés súlyát és a hátrányokat mérlegelve hozza meg a döntését.

Mindezen indokok alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezését a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az alperesi marasztalás összegét 33.600,- Ft-ra leszállította.

A másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezés a Pp. 81.§ (1) bekezdésén alapul, amelynek összegét az ítélőtábla bruttó 8.000,- Ft-ban határozta meg.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes felperes teljes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli. Az illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46.§ (1) bekezdése alapján került megállapításra.

Győr, 2017. április 26.

.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Világi Erzsébet sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó